

Yttrande över promemorian Säkerhetsprövning av domare (Ds 2019:26)

Regeringskansliets diarienummer Ju2019/03987/DOM

Svea hovrätt har, utifrån de utgångspunkter som hovrätten har att beakta, granskat promemorian. Hovrätten anser att de ställningstaganden och förslag som förts fram i promemorian i allt väsentligt är väl avvägda och tillstyrker alltså förslagen med de förslag till ändringar som framgår av det följande.

Utgångspunkten vid anställningsförfarandet av domare är transparens och öppenhet och det är viktigt att möjlighet till insyn och granskning av anställningsförfarandet av ordinarie domare och hyresråd inte äventyras. Den säkerhetsprövning av domare som sker i samband med anställningsförfarandet, dvs. för cheferna för domstolarna samt hyres- och arrendenämnderna, bör därför ske i särskild ordning först efter nämndens ställningstagande till vilka som ska föras upp på förslag och rangordning, och inte gemensamt med beredningen av anställningsärendet. På så sätt riskeras inte att den starka sekretess som råder för uppgifter som framkommer vid säkerhetsprövning inkräktar på den öppenhet och möjlighet till granskning som finns och ska finnas i anställningsärendena. Säkerhetsprövningen bör vidare inte ske i större utsträckning än nödvändigt vilket också motiverar en ordning där säkerhetsprövning sker i särskild ordning först efter nämndens slutliga ställningstagande och rangordning av sökandena.

Som anförs i promemorian torde en säkerhetsprövning av ordinarie domare – som inte är chefer för en domstol eller en hyres- och arrendenämnd – oftast aktualiseras under anställningen, t.ex. genom att domaren tilldelas ett mål som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (se promemorian s. 46). Det framstår som lämpligt att domstolen, genom chefen, i den situationen ska ansvara för säkerhetsprövningen. En fråga som dock inte särskilt belyses är vem som ska ansvara för säkerhetsprövning av ordinarie domare som inte ingår i den ovan nämnda chefskategorin när behov av säkerhetsprövning undantagsvis uppkommer redan i samband med anställningsförfarandet. Detta kan särskilt komma att aktualiseras om en särskild forumregel beträffande de s.k. säkerhetsmålen införs. Att regeringen skulle behålla ansvaret för säkerhetsprövningen för denna kategori av domare framstår inte som konsekvent

DATUM
2020-03-10DIARIENR
2019/1059

i förhållande till den föreslagna ordningen för chefer. Det bör därför föreskrivas att Domarnämnden ska ansvara för säkerhetsprövningen även i sådana fall.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättspresidenten Anders Perklev, hovrättsråden Jens Wieslander och Anna-Karin Winroth, kanslichefen David Säfwe samt tf. hovrättsassessorn Charlotta Hallgren, föredragande.

Anders Perklev

Charlotta Hallgren